

حذف منابع رونق تولید

دولت در بودجه ۱۴۰۳ منابع را به حساب پیشرفت و عدالت فقط برای حمایت از مشاغل خانگی و خرد واریزی می‌کند

اجرای طرح‌های عظیم اقتصادی ملی، پیشران، روزآمد و مبتنی بر آینده‌نگری و تکمیل زنجیره ارزش و جهش اقتصادی، اقدامات لازم انجام شود. در بند «ب» این ماده آمده است: «به منظور گسترش صادرات دانش فنی و خدمات فنی، طراحی و مهندسی و پیمانکاری کشور با اولویت زنجیره صنایع و صنایع معدنی و همچنین جلوگیری از خام‌فروشی و تکمیل زنجیره ارزش و رویکرد جهش اقتصادی و در راستای توسعه و ارتقای نقش و جایگاه بخش معدن و صنایع معدنی در توسعه کشور، دولت مکلف است اقدامات لازم را انجام دهد.»

بند «ت» این ماده نیز تأکید دارد: «وزارت صنعت، معدن و تجارت با همکاری دستگاه‌های ذیربط مکلف است نسبت به تهیه سند «راهبرد ملی پیشرفت صنعتی و ارتقای زنجیره‌های ارزش کشور» بر مبنای معیارهای آمایش سرزمین و توسعه متوازن، نفی خام‌فروشی و تکمیل زنجیره‌ها، تحرک بخشی به صادرات و انتشار فناوری‌های نوین و با تکیه بر مزیت‌ها و اولویت‌های کشور، از جمله صنایع برق و ریز (میکرو) الکترونیک، خودروسازی با اولویت خودروهایی برقی و برقی - بنزینی (هیبریدی)، ماشین‌سازی و ساخت تجهیزات، صنایع پایین‌دستی نفت و گاز و پتروشیمی، معدن با اولویت مس و عناصر نادر خاکی، خدمات فنی مهندسی، نساجی و پوشاک و بازیافت، همراه با اخذ نظرات اتاق‌های بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، تعاون ایران و اصناف ایران، در چارچوب الزامات و طی تشریفات قانونی تهیه نموده و ظرف سه ماه از زمان لازم‌الاجرا شدن این قانون، به تصویب هیئت وزیران برساند. این سند در طول برنامه، مبنای کلیه تصمیم‌گیری‌ها، مصوبات، آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌های دولتی بوده و وضع هر نوع مقررات مغایر با آن ممنوع است. همچنین کلیه حمایت‌های مالیاتی، تعرفه‌ای، تسهیلات بانکی و واگذاری زمین براساس این سند مقرر می‌شود.»

در کنار این بندها، بند «پ» ماده ۴۶ نیز بر تقویت تولید داخلی محصولات با بهره‌وری بالای انرژی تأکید دارد که حتماً نیازمند برنامه‌ریزی دقیق و صرف‌هزینه‌برای دستیابی به آن است. براساس بندهای ذکرشده برنامه‌هفتم، تأکید بر برنامه‌ریزی برای پیشرفت صنعتی و هدفمند وجود دارد اما رویکرد دولت در تبصره ۲ برنامه بودجه حمایت از مشاغل خانگی در مناطق محروم است و از آن نمی‌توان انتظار ایجاد اشتغال پایدار و رونق تولید را داشت.

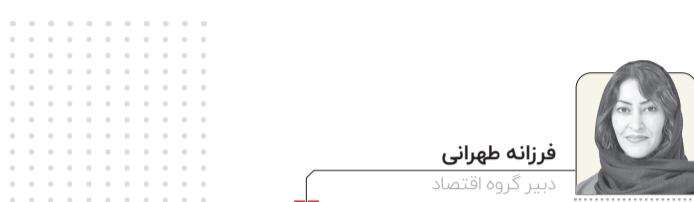
کسب‌وکار، برای ایجاد یا توسعه کسب‌وکارهای خرد خانگی (تا دویست نفر شاغل)، کارگاه‌های خرد (تا هفت نفر شاغل) و کوچک (تا ۲۰ نفر شاغل) اقدامات لازم را انجام دهد. براساس موادی که ذکر شد، اقدام دولت در بودجه سال جاری اگرچه در راستای اهداف ماده ۶ برنامه هفتم است اما برای ایجاد اشتغال و رونق تولید نمی‌تواند گزینه منطقی و راهگشایی باشد.

۲ سال سیاست انقباضی برای تولید امسال منابع رونق نشان گرفته شد

در دو سال گذشته به‌رغم آنکه شعار سال با محوریت تولید و تورم تعیین شده بود اما سیاست‌های اقتصادی دولت تمرکز قابل توجهی بر کنترل تورم داشت و برای رسیدن به این هدف سیاست‌های انقباضی در دستور کار قرار گرفت و این سیاست‌ها به وضوح در کاهش رشد نقدینگی قابل مشاهده است. کاهش نقدینگی اگرچه یک خبر خوب برای کنترل گرانی‌ها محسوب می‌شود - که البته در دو سال گذشته این دستاورد را هم نداشت - اما برای بخش تولید خبری نگران‌کننده است چراکه از کم و کمتر شدن منابع برای تزریق به تولید حکایت دارد. حالا پس از دو سال سیاست انقباضی، با حذف تبصره‌ای که منابعی برای رونق تولید در نظر گرفته شده بود به نظر می‌رسد اندک روزهایی برای تخصیص منابع به این بخش نیز کور شده است. هرچند حمایت از کسب‌وکارهای خانگی و کوچک نیز باید اتفاق بیفتد و اساساً جزو وظایف دولت است اما حذف منابعی که قرار بود اشتغال پایدار، تأمین سرمایه در گردش نگاه‌های بزرگ، پیشرفت صنعتی، تقویت تولید محصولات با بهره‌وری بالای انرژی، ارتقای زنجیره‌های ارزش و نهایتاً افزایش تقاضای مؤثر خرید را حمایت کند و تخصیص آن به مشاغل خانگی بسیار شگفت‌انگیز و قابل تأمل است.

چرا فقط ماده ۶ برنامه هفتم دیده شد

برنامه هفتم توسعه یک برنامه جامع و مفصل است که در بندهای مختلف آن حمایت از تولید و اشتغال پایدار دیده می‌شود اما گویی دولت تنها ماده ۶ که حمایت از مشاغل خانگی است را مورد توجه قرار داده است. در ماده ۴۸ برنامه هفتم آمده است: «به منظور تحقق سیاست‌های کلی از جمله رشد اقتصادی،



فرزانه طهرانی

دبیر گروه اقتصاد

منابع رونق تولید حذف شد. در بودجه ۱۴۰۲، تسهیلاتی که در سال‌های قبل برای رونق تولید خرج می‌شد با جمع شدن در حسابی به نام پیشرفت و عدالت قرار است به کسب‌وکارهای خانگی و خرد پرداخت شود. از سال ۱۳۹۶ برای رونق تولید و تجمع منابع حمایتی در این بخش، تبصره‌ای در بودجه لحاظ شده بود که تسهیلات را با نرخ ترجیحی برای حمایت از رونق تولید تخصیص می‌داد. این بند قانون بودجه با عنوان تبصره ۱۸ شناخته می‌شد. به موازات این اقدام حمایتی از تولید، تبصره دیگری با عنوان تبصره ۱۶ وجود داشت که تسهیلات قرض الحسنه‌ای را برای اشتغال حمایتی که عمدتاً کسب‌وکارهای خانگی و خرد محسوب می‌شدند، اختصاص می‌داد. اما در بودجه ۱۴۰۲ منابع در نظر گرفته‌شده برای رونق تولید حذف فقط پرداخت تسهیلات به اشتغال خانگی و خرد پیش‌بینی شده است. دولت سیزدهم با حذف دو تبصره ۱۸ و ۱۶ پیش‌بینی کرده تمامی منابع این تبصره‌ها در قالب تبصره ۲ به حسابی به نام پیشرفت و عدالت واریز شده و فقط از کسب‌وکارهای خانگی و کوچک حمایت شود. به نظر می‌رسد برداشتن مسئولان از مشارکت مردم در اقتصاد حمایت از کسب‌وکارهای خانگی است و به همین دلیل اعتبارات بخش تولید را حذف کرده است.

امروز با توجه به شرایط معیشتی مردم، احتمال منحرف شدن تسهیلات از هدف ایجاد شغل بسیار زیاد است. با توجه به اینکه جامعه هدف این تسهیلات غالباً افراد فقیر به‌ویژه در مناطق محروم هستند، این امکان وجود دارد که وام پرداخت شده به آنها به‌جای ایجاد شغل در راستای افزایش تولید، صرف رفع مشکلات معیشتی شود

حمایت از کسب‌وکارهای خانگی و خرد پیشتر در برنامه هفتم آورده شده بود. در ماده ۶ برنامه هفتم آمده است: «به منظور توسعه اشتغال به‌ویژه اشتغال‌های حاصل از ایجاد کسب‌وکارهای خرد خانگی و کارگاه‌های خرد و کوچک با اولویت استقرار در مناطق محروم و روستایی از سال اول برنامه اقدامات لازم انجام شود.»

در بند «ب» این ماده تأکید شده است: «وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی موظف است با همکاری دستگاه‌های اجرایی و مؤسسات، نهادها و شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات توسعه



دستور برای پرداخت تسهیلات خرد

بانک مرکزی در سال جاری بلافاصله پس از ابلاغ قانون برای اعطای تسهیلات خرد در قالب تسهیلات قرض الحسنه بندهای مربوطه را به شبکه بانکی ابلاغ کرد. به گزارش تسنیم، مهدی سبحانی، مدیر اداره اعتبارات بانک مرکزی گفت: طبق قانون ارکان بانک مرکزی باید سهمیه شبکه بانکی را براساس توان هر یک تعیین و ابلاغ کند که این امر، مقداری زمان بر بود. به همین دلیل در ابتدای سال، سهمیه یک‌دوازدهم ماهانه به شبکه بانکی ابلاغ شد پس از طی مراحل قانونی و اداری سهمیه کامل بانکها تعیین و ابلاغ شود. مدیر اداره اعتبارات بانک مرکزی با اشاره به برنامه آن بانک برای پاسخ به برخی نارضایتی‌های مردم از شبکه بانکی بابت اخذ ضمانت‌ها گفت: بانک مرکزی تأکید دارد که شبکه بانکی با «کمترین سخت‌گیری» و «بیشترین تسهیل‌گری» نص صریح قانون را در مطالبه وثائق از متقاضیان تسهیلات اجرا کنند.



جهیزیه و مهریه معاف از مالیات است

براساس حکم قانون ۱۴۴ مالیات مستقیم، هیچ استانه‌ای برای معافیت جهیزیه و مهریه لحاظ نشده است و تا زمانی که قانون تغییر نکند این معافیت پابرجاست. به گزارش مهر، مهدی موحدی، سخنگوی سازمان امور مالیاتی کشور اظهار کرد: سازمان امور مالیاتی یک سازمان مجری قانون است و طبق اصل ۵۱ قانون اساسی مکلف است که به قوانینی که مجلس وضع می‌کند و در قالب پایه‌های جدید مالیاتی یا نرخ‌های جدید مالیاتی تصویب می‌کند، عمل کند. تا این لحظه قانون جدیدی که تحت عنوان قانون جدید مهریه باشد، تصویب نشده است، بنابراین قوانین گذشته حاکم خواهد بود. او افزود: طبق ماده ۱۴۴ جهیزیه منقول و مهریه ام‌از منقول و غیر منقول والی آخر معاف از مالیات خواهد بود، کما اینکه این ماده اصلاح نشود و یا تغییری پیدا نکند طبیعتاً مهریه هم معاف از مالیات خواهد بود. موحدی در خصوص احتمال تغییر قانون در آینده نیز گفت: در زمان حاضر طرحی از سوی سازمان امور مالیاتی ارائه نشده است.



عودت مبلغ بلیت‌های باطل شده

تمام مبلغ بلیت پروازهای لغو و باطل شده، به مسافران عودت داده می‌شود و شرکت‌های هواپیمایی باید در ۷۲ ساعت نسبت به پرداخت تمام مبلغ بلیت اقدام کنند. جعفر یازلو، سخنگوی سازمان هواپیمایی کشوری با بیان اینکه مسافرانی که در این مدت پرواز آنها باطل شد، نگران نباشند و مبالغ آنها برمی‌گردد، به این‌ها گفت: مسافران می‌توانند با هماهنگی با ایرلاین مورد نظر، پرواز همان مسیر را برای تاریخ جایگزین رزرو کنند و در این صورت نیازی به عودت وجه بلیت نیست البته این موضوع با توافق دو طرف مسافر و شرکت هواپیمایی انجام می‌شود و این جایگزینی هم بدون پرداخت هزینه باید انجام شود. او افزود: باید تأکید کنم در این مدت تمام فرودگاه‌های کشور محدودیت پروازی نداشته‌اند و پروازها در برخی از فرودگاه‌ها برقرار بود؛ برای مثال پروازها در مسیر مشهد- کیش طبق برنامه انجام شدند و البته در برخی مسیرهای پروازی آسمان ایران برای پروازهای عبوری باز بود.

